

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi arpajaisverolain 2 ja 4 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi totopelistä suoritettavan arpajaisveron laskentaperustetta ja verokantaa koskevia arpajaisverolain säännöksiä. Vero laskettaisiin totopeliin osallistumiseksi suoritettujen rahapanosten yhteismäärän sijasta rahapanosten ja pelaajille jaettujen voittojen erotuksesta. Verokanta korotettaisiin 5 prosentista 9,5 prosenttiin.

Muutokset yhtenäistävivät totopelien ja

muiden yksinoikeudella toimeenpantavien hevoskilpailujen tuloksiin perustuvien arpajaisverokohtelun. Totopeleistä kertyvän arpajaisveron määrä alenisi noin puoleen.

Esitys liittyy valtion vuoden 2005 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2005 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Arpajaisverolain (552/1992) mukaan arpajaisveroa suoritetaan valtiolle Suomessa toimeenpannuista arpajaisista. Yksinoikeudella toimeenpannuista arpajaisista vero lasketaan arpajaisien tuotosta. Verokanta ja erilaisesta arpajaisien tuoton määritelmästä johtuen myös veron laskentaperuste ovat nykyisen arpajaisverolain voimaantulosta eli vuoden 1993 alusta olleet erilaiset eri rahapeliyhteisöillä.

Yksinoikeudella toimivien rahapeliyhteisöjen pelien verokohtelun erojen taustalla on ollut lain voimaantulon aikana käytössä oleiden pelien ja tietojärjestelmien tekniseen tasoon liittyvät syyt sekä se, että arpajais toiminnan verotuksen rakennetta muutettaessa verotuksen tasoon ei haluttu puuttua. Ennen nykyisen arpajaisverolain voimaantuloa Oy Veikkaus Ab:n peleistä ja totopeleistä samoin kuin Ahvenanmaan maakunnassa rahapeli toimintaa yksinoikeudella harjoittavan Ålands Penningautomatföreningin vastaavista peleistä oli kannettu arpajaisveroa vuoden 1971 arpajaisverolain (259/1970) nojalla. Raha-automaattien ja kasinopelien pitämisestä puolestaan oli suoritettu laitekohtaisia leimaveroa leimaverolain (662/1943) nojalla.

Totopeleistä arpajaisveroa on nykyisen arpajaisverolain voimassaoloaikana suoritettu 5 prosenttia rahapanosten yhteismäärästä. Raha-automaattien pitämisestä arpajaisvero on nykyisin 8,25 prosenttia ja muista yksinoikeudella toimeenpannuista arpajaisista 9,5 prosenttia rahapanosten ja pelaajille maksettujen voittojen erotuksesta.

Viime vuosina verokantoja ja laskentaperusteita on pyritty yhtenäistämään. Ennen viimeistä, tammikuun 1 päivästä 2003 voimaan tullutta lainmuutosta Oy Veikkaus Ab:n peleistä samoin kuin Ålands Penningautomatföreningin vastaavista peleistä vero laskettiin rahapanosten määrästä. Verokanta näille peleille oli tuolloin 5 prosenttia. Laskentaperusteen muuttamisen tavoitteena oli erityisesti peliyhteisöjen asettaminen yhdenvertaiseen asemaan pelituotteiden kehittämisessä. Pelaaminen valtakunnan rajojen yli on viime vuosina lisääntynyt ja kansainvälinen kilpailu pelimarkkinoilla kiristynyt. Kehitykselle on ominaista pelaajille voittoina jaettavan osuuden kasvattaminen. Pelipanosten ja jaettujen voittojen erotukseen perustuva veron laskentaperuste tarjoaa mahdollisuudet pelitoiminnan kehittämiseen verotuksen ta-

son kiristymättä.

Mainittua lainmuutosta koskevassa hallituksen esityksessä (HE 127/2002 vp) ehdotettiin myös verokannat yhtenäistettäväksi muiden yksinoikeudella toimeenpantavien pelien kuin totopelien osalta 9,5 prosenttiin. Ehdotus olisi merkinnyt raha-automaattien ja kasinopelien verokannan nousua 2,5 prosenttiyksiköllä. Oy Veikkaus Ab:n peleistä kertyvän arpajaisveron kokonaismäärä olisi säilynyt ennallaan. Lakiehdotuksen eduskuntakäsittelyn yhteydessä raha-automaattien ja kasinopelien osalta ehdotettu korotus toteutettiin osittain ja verokannaksi tuli 8,25 prosenttia.

Esityksessä ei ehdotettu puututtavaksi Fintoto Oy:n arpajaisverotukseen. Neutraliteetti- ja tasavertaisuusnäkökulmasta vastaavaa muutosta ei pidetty perusteltuna, ottaen huomioon Fintoto Oy:n pelitoiminnan tuoton käyttö, joka poikkeaa muiden rahapeliyhteisöjen tuoton käytöstä.

Raha-automaattiyhdistyksen ja Oy Veikkaus Ab:n rahapeli-toiminnan puhdas tuotto, joka pitkälti vastaa niiden liiketaloudellista voittoa, luovutetaan valtiolle jaettavaksi edelleen valtion talousarvioon otetusta määrärahasta. Totopelitoiminnan tuoton jaon kohteena on sen sijaan pelipanosten kokonaismäärä ennen kulujen vähentämistä. Se jaetaan voitonsaajien, valtion ja yhtiön kesken rahapeliluvan mukaisesti. Voitonsaajien ja valtion osuus vaihtelevat pelikohtaisesti. Pelituotoista voitonsaajien osuudella, valtion osuudella ja arpajaisverolla vähennetty määrä jää yhtiölle.

Vuonna 2001 Fintoto Oy:n totopelituottojen määrä oli 131,8 miljoonaa euroa. Siitä yhtiö luovutti maa- ja metsätalousministeriölle 5,7 miljoonaa euroa käytettäväksi hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen, suoritti raviradoille 20,7 miljoonaa euroa, mistä raviradat maksoivat palkintoina 14,7 miljoonaa euroa. Palkintotuki ei ole luonteeltaan totoliiketoiminnan kuluja, vaan hevoskilpailuihin kohdistuvaa tukea. Totopelituotoista merkittävä osa palautui siten käytettäväksi yhtiön omaa rahapeliliiketoimintaa eri tavoin edistäviin kohteisiin. Raha-automaattiyhdistyksen ja Oy Veikkaus Ab:n pelituottoja ei vastaavalla tavalla käytetä näiden yhteisöjen liiketoimintaa edistäviin tarkoituksiin.

Totopelien tuoton käytöstä Fintoto Oy:lle tulevan hyödyn huomioon ottaen totopelien ja muiden rahapelien arpajaisverotuksen yhdenmukaistamiseen ei esityksen perustelujen mukaan tuolloin nähty olevan tasavertaisuusnäkökulmasta riittäviä perusteita.

Hyväksyessään lakiesityksen muutettuna eduskunta liitti vastaukseensa (EV 233/2002 vp) valtiovarainvaliokunnan lakiehdotuksesta antaman mietinnön (VaVM 39/2002 vp) mukaisesti lausuman, jossa Eduskunta edellytti, että totopelien tuotto määritellään samoilla perusteilla kuin muiden rahapelien tuotto.

Valiokunta totesi mietinnössään antaneensa erityisesti painoa kilpailuviraston asiassa antamalle lausunnolle. Mietinnön mukaan kilpailuvirasto piti yhdenmukaista veron laskentaperustetta tärkeänä, jotta yksinoikeuksin toimiville peliyhteisöille voidaan luoda mahdollisimman tasavertaiset toiminta- ja kehittymismahdollisuudet markkinoilla. Pelituottojen käyttöön liittyviä eroja ei pidetty riittävänä perusteena eriyttää eri hevospelien verokohtelu toisistaan.

Tasavertaisten toimintaedellytysten luomiseksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi totopelejä koskevia arpajaisverolain säännöksiä siten, että hevoskilpailujen tuloksiin perustuvien rahapelien verokohtelu yhtenäistyi sekä veron laskentaperusteen että verokannan osalta.

Arpajaisten tuoton määrittelyä koskevassa arpajaisverolain 2 §:n 2 momentissa totopelit on mainittu yhtenä niistä arpajaismuodoista, joissa veron laskentaperusteena olevana tuotona pidetään rahapanosten määrää. Momenttia muutettaisiin siten, että totopelejä koskeva maininta poistettaisiin, jolloin vero totopeleistä suoritettaisiin momentista ilmenevän pääsäännön mukaisesti rahapanosten ja pelaajille maksettujen voittojen erotuksesta.

Arpajaisverolain 4 §:n 1 momentista poistettaisiin vastaavasti totopelejä koskeva maininta, jolloin niihin sovellettaisiin momentin pääsäännön mukaisesti samaa 9,5 prosentin verokantaa, jota sovelletaan Oy Veikkaus Ab:n peleihin.

2. Esityksen vaikutukset

Fintoto Oy:n pelituotot, niistä maksetut voitot, arpajaisvero, maa- ja metsätalousmi-

nisteriölle jaettu määrä, yhtiön osuudesta palkintoihin ja raviradoille suoritettu määrä sekä tilinpäätöksen mukainen tulos on vuosi-

na 2001–2003 kehittynyt seuraavasti (määrät miljoonia euroja) :

Vuosi	Pelituotot	Maksetut voitot	Arpajaisvero	MMM:n osuus	Palkintotuki ja raviradat	Tilikauden voitto
2001	131,8	96,5 (73 %)	6,6 (5,0 %)	5,7 (4,3 %)	20,7 (15,7 %)	0,3 (0,2 %)
2002	153,9	112,9 (73 %)	7,6 (5,0 %)	6,2 (4,0 %)	22,7 (14,7 %)	0,4 (0,2 %)
2003	166,9	122,4 (73 %)	8,3 (5,0 %)	6,7 (4,0 %)	23,9 (14,3 %)	- 0,3 (0,2 %)

Arpajaisveron osuus laskettuna rahapanosten ja pelaajille maksettujen voittojen erotuksesta eli ehdotetusta uudesta laskentaperusteesta on ollut yllä mainittuina vuosina 18,6—18,8 prosenttia pelituotoista.

Ehdotettujen muutosten johdosta Fintoto Oy:n suorittaman arpajaisveron määrä alenisi vuoden 2004 tilanteen mukaan arvioiden 4,1 miljoonalla eurolla 4,2 miljoonaan euroon. Muutoksilla ei ole vaikutusta Fintoto Oy:n maa- ja metsätalousministeriölle luovuttamaan määrään.

Laskentaperusteen yhtenäistäminen mahdollistaisi Fintoto Oy:lle verotuksen suhteen yhtäläiset mahdollisuudet pelituotteiden kehittelyyn Oy Veikkaus Ab:n kanssa.

Ehdotuksella ei ole mainittavaa vaikutusta hevospeljä Ahvenanmaan maakunnassa toimeenpanevalle Ålands Penningautomatföreningille.

3. Asian valmistelu

Lakiehdotus on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä.

Vuoden 2003 elokuussa valtiovarainministeriön vero-osastolla valmisteltiin esitysluonnos, johon sisältyvällä lakiehdotuksella eri hevospelien arpajaisverotus olisi yhtenäistetty vuoden 2004 alusta tuottoneutraalisti. Esitysluonnoksen mukaan totopelien arpajaisverotuksen tasoa olisi alennettu ja muista, Oy Veikkaus Ab:n ja Ålands Penningautomatfö-

reningin hevospelieistä suoritettavan arpajaisveron tasoa olisi vastaavasti korotettu. Esitysluonnoksesta saatujen lausuntojen johdosta esitystä ei katsottu voitavan antaa kaavailun sisältöisenä siten, että muutos ei olisi vaikuttanut arpajaisveron kertymään. Jatkovalmistelussa lähtökohdaksi otettiin se, että yhtenäistäminen toteutetaan yksin totopelien verotusta koskevin muutoksin. Ratkaisusta johtuvien verotuottovaikutusten johdosta esityksen antaminen siirtyi vuoden 2005 valtion talousarvion yhteydessä annettavaksi.

Esityksestä on pyydetty lausunnot Ahvenanmaan maakuntahallitukselta, sosiaali- ja terveysministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, Fintoto Oy:ltä sekä Oy Veikkaus Ab:ltä.

4. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2005 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 2005 alusta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

arpajaisverolain 2 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä kesäkuuta 1992 annetun arpajaisverolain (552/1992) 2 §:n 2 momentti ja 4 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1167/2002, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Arpajaisten tuotolla tarkoitetaan rahapanosten yhteismäärän ja pelaajille maksettujen voittojen erotusta. Tavara-arpajaisten ja arvauskilpailujen tuotolla tarkoitetaan kuitenkin niihin osallistumiseksi suoritettujen rahapanosten yhteismäärää ja arpojen myynnistä kertynyttä kokonaistuloa sekä tavara-voittoautomaattien tuotolla automaattien käyttämiseksi suoritettujen rahapanosten yhteismäärää.

4 §

Verokanta ja veron peruste

Yksinoikeudella toimeenpantavista arpajaisista arpajaisvero on 9,5 prosenttia tuotosta. Edellä 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen raha-automaattien ja kasinopelien käytettävänä pitämisestä arpajaisvero on kuitenkin 8,25 prosenttia tuotosta.

 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2005.

Helsingissä 14 päivänä syyskuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Antti Kalliomäki*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

Laki

arpajaisverolain 2 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä kesäkuuta 1992 annetun arpajaisverolain (552/1992) 2 §:n 2 momentti ja 4 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1167/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Määritelmät

Arpajaisten tuotolla tarkoitetaan rahapanosten yhteismäärän ja pelaajille maksettujen voittojen erotusta. *Totopelien*, tavara-arpajaisten ja arvauskilpailujen tuotolla tarkoitetaan kuitenkin niihin osallistumiseksi suoritettujen rahapanosten yhteismäärää ja arpojen myynnistä kertynyttä kokonaistuloa sekä tavaravoittoautomaattien tuotolla automaattien käyttämiseksi suoritettujen rahapanosten yhteismäärää.

Arpajaisten tuotolla tarkoitetaan rahapanosten yhteismäärän ja pelaajille maksettujen voittojen erotusta. Tavara-arpajaisten ja arvauskilpailujen tuotolla tarkoitetaan kuitenkin niihin osallistumiseksi suoritettujen rahapanosten yhteismäärää ja arpojen myynnistä kertynyttä kokonaistuloa sekä tavaravoittoautomaattien tuotolla automaattien käyttämiseksi suoritettujen rahapanosten yhteismäärää.

4 §

Veron peruste ja verokanta

Yksinoikeudella toimeenpantavista arpajaisista arpajaisvero on 9,5 prosenttia tuotosta. *Totopeleistä arpajaisvero on kuitenkin 5 prosenttia tuotosta.* Edellä 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen raha-automaattien ja kasinopelien käytettävänä pitämisestä arpajaisvero on kuitenkin 8,25 prosenttia tuotosta.

4 §

Verokanta ja veron peruste

Yksinoikeudella toimeenpantavista arpajaisista arpajaisvero on 9,5 prosenttia tuotosta. Edellä 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen raha-automaattien ja kasinopelien käytettävänä pitämisestä arpajaisvero on kuitenkin 8,25 prosenttia tuotosta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.
